

מסורת הש"ס

 (א) [גטיין כד: ג.] (ב) [שם] (ג) [שם] (ד) [פסהדרין לד: מד ג.] (ה) [גני' רי"ף ורל"ש כדא] (ו) [לקמן ע"ב.] (ז) [לקמן קה: א.] (ח) [קדושין טו.] (ט) [גני' מוס' סוטה לג.] (י) [ד"ה ורבי וכו' ס"ל לר' יהודה דקריאה מעבד ופליג אמתני' דהכא וס"ל דלא מחלקו ר"א ור"ע בדבר זה.] (יא) [ג"ל אליעזר.] (יב) [ע"ב.] (יג) [שבת נא:.] (יד) [קדושין עג:.] (טו) [וע' מוס' זבחים קט.] (טז) [זו וז וכו' רבי ישמעאל בן אלישע היה כר פלוגתא דר"ע.]

תורה אור השלם

- וַיִּגְשֵׁהוּ וַיִּבְמְתוּ אֵלָיו לְעֵינֵי הַקֹּהֲנִים וַחֲזָקָה נַעֲלָה מֵעַל רִגְלוֹ וַיִּרְקָה בִּפְנֵיו וַיַּעֲהָהּ וַאֲמָרָה כִּבְּהָ יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְהַה אֶת בֵּית אֹהֶל־דְבָרִים כִּי כֹה ט [וְ]לָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם וְהִאָּשֶׁם וַתֵּתן הַכֹּהֵן עַל הַנֶּחֱר [אֵזן הַמִּשְׁחָה הַקֹּהֲנִית וְעַל בֶּהֱן יָדוֹ הַקֹּהֲנִית וְעַל בֶּהֱן רִגְלוֹ הַקֹּהֲנִית: וַיִּקְרָא יָד יָד הַיְדָּאוֹשׁ וְהָאֲדָנִי אֶל הָאֲלֹהִים וְהָגִישׁוּ אֶל הַדָּלֶת אוֹר אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּרְצַע אֲדָנָיו אֶת אֹנֹן בַּמִּצְרַע וַעֲבָדוּ לַעֲלֹם: שְׁמוֹת כ ו

גליון הש"ס

רש"י ד"ה און און וב' דמפורע עני מיותר. עיין לעיל דף ע"ב כנשיי ד"ה ושנעתי ליה לר' אליעזר וס"ג: רש"י ד"ה ובי לא מופנה וב' למורין ובישיבין. שבת קלא ע"א ולעיל ע ע"ב:

הגהות הב"ח

 (א) גבי מ' קפיד עליה בי דינא: (ב) שם והכשר (ואמר רב יוסף וכו' כמות חוג) ת"מ. וז"ל כ"ה אין זה: (ג) תוס' ד"ה סנדל וכי דלכתחילה לא יטול: (ד) ד"ה אמר וכו' ורבי ישמעאל בן רבי יוסי כפוף ויושב לפני רבי היה ויוס שמת:

מוסף רש"י

חליצה בשנים: כשרים, או בשלשה ונמצא אחד מהן קרוב או פסול. דהער' הו' לזו שנים (לקמן קד:). אין הלכה כאותו הזוג. אלא כמ"ק דעני שלשה (לקמן קה:). ונאמר להלן און. במלועת, עני, שכל הפרשה לדרכה, שהי' נאמרה לעומה במלועת עשיר והוכפלה והי' אמרין במנחות (קדושין טו.).

מצות חליצה פרק שנים עשר יבמות

ושל עיר הנדחת. נמי לשריפה קיימא: **ושל זקן העשוי לכבודו**. לתכריכי מיתה הואיל ולא להילוכא עבד לאו נעל הוא: **דבי דינא נמי**. סנדל שהיה לז"ד ומיוחד לחליצה: **לנגעים**. כל ריב וכל נגע (דברים כה) מה נגעים ראייתם ציוס דכתיב (ויקרא יג) וציוס הראות

בו אף ריבים ציוס וחליצה דין הוא

דגויזה כתובתה: **אפי' גמר דין נמי לא**. ואנן תנן דיני ממונות דיני ציוס וגומרים כלילה (פסהדרין דף ג:). **כפחלם דין דמיא**. דנפקא לן בסנהדרין בלחד דיני ממונות (דף לד:). דתחלת דין ציוס: **במוק**. אע"פ שאינו של עור: **כמה רב גוצרים**. כלשון גנאי אמרה: **אי מוק סתמא**

תניא. בצרייתתא דלעיל (דף קב:). בקב הקיטע במוק בסמיכת הרגלים: **ליה סתמא תניא**. במתניתין חליצתה כשרה: **ביחידו יחידאה מני לה**. במתני' דתנ"י וכל מעשה לפני רבי עקיבא והכשרי: **רגל רגל ממלורע**.

דכתיב על בהן רגלו הימנית (ויקרא יז): **וגאמר להלן און**. במלורע: **און און מופנה**. משני דלדין צין במלורע צין בנרע דקרא °דמלורע עני מיותר לגמרי כדלמרון במנחות

כפ"ק (דף י:) **יד יד לקמליה רגל רגל לחליצה און און** לרזיעה וגבי רזיעה תרי אונז כתיבי ורזע דלניו את אונז (שמות כה) ונתת בלזנו וכללת (דברים טו): **לא מופני**. משני דלדין אלא מזד אחד דמלורע מיותר אבל בחליצה

לא וליכא אלא חד וקסבר ר' אלעזר מופנה מזד אחד למדים חס אין תשויה ואס יז להשיב משיצין: **וכי לא מופני מאי פירכא איכא**. מופנה מזד אחד למדין ומשיצין והכא מאי פירכא איכא. ומהכא נפקא לן בכל דוכתא לר' אלעזר מופנה מזד אחד °למדין ומשיצין (שבת דף קלא:). **בתנ"י חליטסה כשרה**. דקריאה לא מעבכא דכתיב (דברים כה) ככה יעשה

כל

אלעזר לא יליף רגל רגל ממצורע והתניא ר"א **אומר** °**במנין** לרזיעה **שהיא באון הימנית** נאמר כאן **צאון** ונאמר להלן **צאון** מה דלהלן ימין אף כאן ימין אמר רב יצחק בר יוסף אמר ר' יוחנן מוחלפת השיטה רבא אמר לעולם לא תיפוך און און מופני רגל רגל לא מופני וכי לא מופני מאי פירכא איכא איכא למיפרך מה למצורע שכן ה"טעון עין ארו ואזוב ושני תולעת: **בתנ"י** יחליצה ורקקה °אבל לא קראה חליצתה כשרה יקראה ורקקה אבל לא חליצה חליצתה פסולה חליצה וקראה אבל לא רקקה רבי °אלעזר אומר חליצתה פסולה ר"ע אומר חליצתה כשרה אמר

נחבטל עדיין וכן פי' צפ' ראוהו צ"ד (ר"ה כח). גבי שופר של עבודת כוכבים לא יתקע ואס תקע ילא ותימה דלמרי' בסקוף פרק כסוי הדס (חולין פט. ושס) שופר של עבודת כוכבים לא יתקע צו ואס תקע לא ילא ומפרש התם משום דעבודת כוכבים כתומי מכמת

שיעוריה וי"ל דהתם בעבודת כוכבים של ישראלל דלא סגי לה בבטול דכי האי גוונא משני בפרק לולב הגזול (סוכה לא: ושס) אהא דלמך רבא לולב של עבודת כוכבים לא יטול ואס נטל ילא ופריך ממתני' דלולב של אשרה פסול ומשני באשרה של משה וא"ת אי בעבודת כוכבים של ישראלל מאי קאמר דמכתת שיעוריה והא טעוניה גניזה דמפיק לה צפ' רבי ישמעאל (ע"ז דף נג:). מושס בפתר וי"ל כיון דטעוניה גניזה אין כתומי שיעור גדול מזה א"נ בעבודת כוכבים של עובד כוכבים שעזדה לדעת ישראל שטעוניה שריפה וא"ת ובעבודת כוכבים דעובד כוכבים מבי אגבה הויא דישיראל כדלמך בפרק כל הוללמים (שס דף מז:). גזירה דלמא מגבה לה והדר מבטל לה וי"ל כגון שהגזיה השופר והסנדל על מנת שלא לקנוטו דלא תנן (לעיל דף קא). במגעל שאינו שלו חליצתה כשרה ולולב איירי ציו"ט שני ובסוכה הוה מצי לשנויי דאיירי ציו"ט ראשון ולא הוה צריך לאוקומי באשרה דמשה אלא משום דקתמי אשרה דומיא דעיר הנדחת דלפילו ציו"ט שני והא דנקט בסנדל של תקרובת עבודת כוכבים חליצתה פסולה הוה מצי למנקט סנדל עבודת כוכבים של ישראלל אלא ניחא ליה למנקט כוליה מילתא בעבודת כוכבים של עובד כוכבים ור"ת מפרש דכולהו בעבודת כוכבים דעובד כוכבים והכא לאחר ציטול והתם קודם ציטול ולאחר ציטול נמי לכתחלה לא יתקע ולא יחלוץ דמאיס לענין מלוה לפי שהיה עליו שם עבודת כוכבים אפילו אס תמלא לומר דשרי לכסות בעפר של עבודת כוכבים לכתחילה כמו בשל עיר הנדחת לא דמיא כסוי לחליצה דלענין כסוי לא חיישי' למיאוס והא דמשני בסוכה מתני' באשרה דמשה ולא משני בדעובד כוכבים וקודם בטול משום דלפילו נקנץ לולב מן הדקל נחבטל והא דקתמי בסקוף פ' כסוי הדס (חולין דף פט. ושס) דלולב של עבודת כוכבים אס נטל לא ילא איירי שהולבז בעצמו (של)

קד.

עין משפט ונר מצוה

עבודת כוכבים אכל לולב של אשרה משמע שנלקט מן האשרה והכי הו' מצי למנקט בסמוך דאס חלצה קודם בטול פסול וליפלוגי בשל עבודת כוכבים עומה אלא אגב אורחיה אחא לאשמועינן דתקרובת עבודת כוכבים אינה בטילה עולמית ואס תלמך כיון דבבטולה איירי רבא מאי קמבעיא ליה לר"ל בפרק כל הוללמים (ע"ז מז). דקל של עבודת כוכבים שצטלו לולבו מהו למלוה תפשוט מדרבא דסוכה ו) לכתחלה לא יטול ואס נטל ילא וי"ל דלרבא פשיטא ליה ולריש לקיש מיבעיא ליה אע"ג דפשיט ליה התם מר' יוחנן רביה מכל מקום מדרבא לא בעי למפשט: **במר סבר חליצה בתחלת דין דמיא**. לכך פסולה וצירושלמי בפרק אחד דיני ממונות גרסינן מניין שדינן ציוס וגומרים כלילה שנלמך ושפטו את העם בכל עת ופריך אית קרא לשעבר אלא מנין שאס טעו ודנו כלילה שדינס דין ת"ל ושפטו את העם בכל עת וגו' דומה שהוא טעות ועוד דלא פריך שפיר אגומרין כלילה ואית קרא לשעבר אלא מנין שגומרין כלילה וכו' וגמרא שלנו (פסהדרין דף לד:) מוקי נמי האי קרא לגומרין ושפטו את העם בכל עת ואית קרא לשעבר אלא מנין שגומרין כלילה וכו' הוה מצי למיפרך אימור דלמרי רצנן דביעזד לכתחלה מי אמור אלא פריך דלשמאל שלל הקפיד אלא על מה שעשה כיחידאה ומסיק כרבי ישמעאל בן אלישע והוא עשה כן לכתחלה: **אמר רבי ישמעאל** בן רבי יוסי **אני ראיתי את רבי ישמעאל** בן **אלישע**. כך כתוב בספרים וקשיא לר"י איך יתכן שראה רבי ישמעאל בן רבי יוסי את רבי ישמעאל בן אלישע שנהרג קודם רבי עקיבא ורבי ישמעאל (י) °כפוף ויושב לפני רבי ויוס שמת ר"ע נולד רבי ^וומיהו אין למחוק הספרים שצטל כך כי מה צכך שרבי ישמעאל צרבי יוסי היה כפוף ויושב לפני רבי כי גם רבי יוסי אציו אילו היה קיים היה כפוף ויושב לפני רבי ולמאי דפירש ר"י דתרי רבי ישמעאל בן אלישע הוּו אחי שפיר דאותו שנהרג היה זקנו של אותו רבי ישמעאל בן אלישע שראוהו רבי ישמעאל בן רבי יוסי דאפשר שהיה הרבה אחר רבי עקיבא^י: והא

בזו א מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה טז סמג עשין נב טוש"ע אה"ע סימן קסט סעיף ו ובסדר חליצה סעיף יא ובפירוש סדר חליצה סעיף יט [פי' מ"מ]:

בזו ב מיי' שם הלכה יז טוש"ע שם כהל' סדר חליצה סעיף כב ובפירוש סדר חליצה סעיף נה:

בזו ג מיי' פ"ג מהל' עבדים הלכה ט:

ג ד מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הלכה ג:

בזו ד מיי' פ"ה מהל' טומאת זרעית הלכה א סמג עשין לז:

בזו ה מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה יב סמג עשין נב טוש"ע אה"ע סימן קסט סעיף מג:

בזו ז מיי' שם הלכה יא סמג שם:

בזו ח מיי' שם הלכה יב סמג שם טוש"ע שם: